

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU APGYVENDINANT SAVARANKIŠKO GYVENIMO NAMUOSE TYRIMO

2022 m. liepos 29 d. Nr. (22)SN-70)SP-49
Vilnius

Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) atliktas tyrimas dėl galimos diskriminacijos negalios pagrindu. Tarnyboje gautas Pareiškėjo (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Pareiškėjas) skundas, kuriame rašoma, jog 2015 m. rugpjūčio 26 d. Vilniaus miesto savivaldybės (toliau vadinama ir – Savivaldybė) sprendimu nutarta Pareiškėjui neterminuotai teikti apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose „Savi namai“ (toliau – „Savi namai“, savarankiško gyvenimo namai) paslaugą. Praėjus porai savaitių Pareiškėjas buvo informuotas, kad nuspręsta apgyvendinti tuose namuose kitą vaikina, neturėjusį gyvenamosios vietos. Pareiškėją Savivaldybė informavo, jog, atsiradus laisvai vietai, Pareiškėjui apie tai bus pranešta ir jis galės apsigyventi „Savuose namuose“.

Pareiškėjas parašė, jog 2017 m. sužinojo, kad yra ŽIV viruso nešiotojas ir hepatito B viruso nešiotojas. 2017 m. Pareiškėjas buvo paguldytas į Rokiškio psichiatrijos ligoninę, kurioje buvo gydomas iki 2020 m. lapkričio 20 d. Būdamas ligoninėje, Pareiškėjas laukė galimybės apsigyventi savarankiško gyvenimo namuose. Dėl Pareiškėjo apgyvendinimo šiuose namuose rekomendaciją teikė ligoninės gydytojų komisija. 2019 m. į Rokiškio psichiatrijos ligoninę iš Savivaldybės buvo atsiųsta informacija, jog atsirado laisva vieta ir Pareiškėjas gali apsigyventi „Savuose namuose“. Pareiškėjas ligoninės gydytojai davė sutikimą, kad duomenys apie jo sveikatos būklę būtų perduoti Savivaldybei.

Pareiškėjo teigimu, sužinoję, kad Pareiškėjas yra ŽIV viruso bei hepatito B nešiotojas, Savivaldybės administracijos darbuotoja V. B. ir „Savų namų“ administracija „atsiribojo“ nuo Pareiškėjo ir „pasakė, tu turi infekcinių ligų, todėl tave galima apgyvendinti vieną kambaryje, dviese

negalima“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta, išskyrus gramatines klaidas); „Todėl tave įtrauksime į kitą sąrašą laukiančiųjų į vienvietį kambarį.“ Pareiškėjas nesutiko su tokiu pasiūlymu, nes, Pareiškėjo teigimu, jis pasijuto diskriminuojamas Savivaldybės ir savarankiško gyvenimo namų administracijos. Pareiškėjas teigia, kad, būdamas Rokiškio psichiatrijos ligoninėje, jis negalėjo ginti savo teisių. Vėliau, 2020 m., išėjęs iš ligoninės, jis laikinai apsigyveno organizacijos „Caritas“ suteiktame būste bei dar kartą skambino į savarankiško gyvenimo namus, prašydamas jį apgyvendinti. Pareiškėjui buvo atsakyta, kad vietų nėra. Praėjus trims mėnesiams Pareiškėjas pradėjo nuomotis būstą; šiuo metu dirba apsaugos darbuotoju. Pasak Pareiškėjo, gydytojai, turėdami informaciją apie Pareiškėjo ligų diagnozes, išdavė jam leidimą dirbti, Pareiškėjas turi kontaktų su kitais žmonėmis „ir žmonės nuo mano virusų neužsikrečia“.

Pareiškėjas pateikė informaciją, kad pažįsta asmenų, kurie jau dabar gyvena savarankiško gyvenimo namuose, „jie gavo vietą labai greitai“, nors apgyvendinimo laukė kur kas trumpesnį laiką. Pareiškėjas dėl savo ligos jaučiasi diskriminuojamas Savivaldybės bei savarankiško gyvenimo namų administracijos.

Pareiškėjo teigimu, jis iki šiol laukia eilėje. siekdamas būti apgyvendintas savarankiško gyvenimo namuose, yra pateikęs Savivaldybei kartotinį prašymą.

2022 m. gegužės 13 d. raštu Nr. (22)SN 70)S-222 Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolierė kreipėsi į Savivaldybę bei savarankiško gyvenimo namus, prašydama atsakyti į klausimus:

- „1. Ar galite patvirtinti šiame rašte nurodytas aplinkybes?
2. Dėl kokių priežasčių Pareiškėjas nėra apgyvendinamas savarankiško gyvenimo namuose?
3. Ar Pareiškėjas šiuo metu yra laukiančiųjų apgyvendinimo į savarankiško gyvenimo namus sąraše? Kokia jo vieta laukiančiųjų sąraše?
4. Kiek asmenų buvo apgyvendinti pastaruosiu metu (apytiksliai nuo 2022 m. pradžios) Savarankiško gyvenimo namuose? Kokia buvo jų eilės vieta laukiančiųjų būti apgyvendintais Savarankiško gyvenimo namuose sąraše?
5. Kokie teisės aktai reglamentuoja asmenų apgyvendinimą savarankiško gyvenimo namuose? Ar asmenims, kurie yra ŽIV viruso, hepatito viruso nešiotojai, taikomos apgyvendinimo išimtys? Jei taip, dėl kokių priežasčių?
6. Kada planuojama Pareiškėją apgyvendinti savarankiško gyvenimo namuose?“

Paprašyta nurodyti teisės aktus, reglamentuojančius apgyvendinimą savarankiško gyvenimo namuose, pateikti susirašinėjimo su Pareiškėju raštų kopijas.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Savarankiško gyvenimo namų 2022 m. birželio 7 d. rašte paaiškinama, jog 2018 m. rugpjūčio 30 d. Savivaldybės mero pavaduotojo pasitarimo Socialinių reikalų ir sveikatos departamento klausimais protokolo Nr. 28351/18(1.2.13E-T1) 6 punktu „Dėl Vilniaus miesto socialinės paramos centro Savarankiško gyvenimo namų „Savi namai“ perdavimo Valakampių socialinių paslaugų namams“ Vilniaus miesto socialinės paramos centro Savarankiško gyvenimo namai „Savi namai“ 2019 m. balandžio 1 d. prijungimo būdu buvo perduoti BĮ Valakupių socialinių paslaugų namams (toliau vadinama ir Įstaiga).

Atsižvelgiant į Įstaigos struktūros ir nuostatų pokyčius, 2019–2020 metų laikotarpiu keitėsi dalis „Savų namų“ darbuotojų. Darbuotojai, su kuriais Pareiškėjas minėtu periodu bendravo dėl apgyvendinimo „Savuose namuose“, Įstaigoje nebedirba.

Teikiant apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugas asmenų apgyvendinimas organizuojamas vadovaujantis Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų teikimo aprašu (pridedama).

Apgyvendinant „infekcijų ar virusų turinčius asmenis“, išimtys netaikomos. Tokiais atvejais darbuotojai imasi saugumo priemonių konsultuodamiesi su sveikatos priežiūros specialistais dėl konkrečių atvejų.

Šiuo metu eilėje apsigyventi „Savuose namuose“ laukia 25 asmenys.

Asmenys „Savuose namuose“ gali gyventi neterminuotą laiką; „Savų namų“ gyventojai gyvenimo sąlygas vertina gerai, dauguma yra brandaus amžiaus ir sėslaus gyvenimo būdo, todėl „gyventojų kaita vyksta retai“. Gyventojui iš „Savų namų“ išvykus arba mirus, kviečiamas apsigyventi „sąrašė pirmuoju numeriu laukiantis asmuo“.

Pareiškėjas laukiančiųjų apsigyventi eilėje yra pirmasis.

2022 m. kovo 19 d. „Savuose namuose“ mirė gyventoja (moteris), gyvenusi dviviečiame kambaryje. Į jos vietą buvo pakviesta moteris, kuri laukė eilėje nuo 2018-03-02 ir buvo pirmoji moterų eilėje (sprendimo numeris A7333-3248/17).

„Savuose namuose“ (dviviečiuose kambariuose) apgyvendinant šeiminius ryšiais nesusijusius žmones, laikomasi diskretiškumo principo, todėl apgyvendinami tos pačios lyties žmonės, išskyrus atvejus, kuomet žmonės pageidauja gyventi kitaip, pavyzdžiui, nusprendžia „puoselėti abipusę partnerystę ir gyventi bendrą gyvenimą“ dviviečiame kambaryje.

Nuo 2020 m. lapkričio 24 d. „Savų namų“ padaliniui vadovaujančiai N. Ž. Pareiškėjas yra skambinęs 2021 m. ir teiravęsis, kada atsiras vieta apsigyventi. N. Ž. Pareiškėjui paaiškino, kad laisvų vietų apsigyventi „Savuose namuose“ tuo metu nebuvo. Kai atsiras vieta, Pareiškėjas bus informuotas ir pakviestas gyventi. Pokalbio metu Pareiškėjas apie ŽIV infekciją ir hepatito B virusą nebuvo užsiminęs. Tuo laikotarpiu „Savuose namuose“ dirbusiems darbuotojams aplinkybės apie Pareiškėjo sveikatos būklę nebuvo žinomos iki pat 2022 m. gegužės 5 d., kuomet Savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyriaus (Skyrius) vyriausioji specialistė D. M. pateikė paklausimą dėl Skyriuje 2022 m. balandžio 21 d. gauto Pareiškėjo skundo, kuriame jis dėstė „dėl turimų infekcijų“ patiriantis diskriminaciją, nesudarant jam sąlygų apsigyventi dviviečiame „Savų namų“ kambaryje.

„Savi namai“ informavo, jog, jausdami pareigą užtikrinti visų gyventojų teisėtus interesus, darbuotojai kreipėsi į Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos“ (toliau – NVSC), prašydami profesionalios atsakingo specialisto konsultacijos dėl saugaus sveikatos užtikrinimo dviem žmonėms gyvenant kartu ir „naudojantis bendra buitimi“.

„Savų namų“ vedėja N. Ž. 2022 m. gegužės 18 d. kalbėjo telefonu su Pareiškėju. Pareiškėjo teigimu, gydytojo paskirtus vaistus jis vartoja tvarkingai, periodiškai vyksta į gydytojo paskirtas konsultacijas, atlieka jam paskirtus tyrimus. Sutarta, kad 2022 m. birželio mėn. Pareiškėjas apsilankys „Savuose namuose“ susipažinti su darbuotojais, pasikalbėti apie emocinę savijautą dėl patirto nesusipratimo ir ateities planus apsigyventi „Savuose namuose“. „Savų namų“ bendruomenė pasiruošusi priimti Pareiškėją draugiškai ir pagarbiai, neturint išankstinių diskriminacinių nuostatų.

Įstaigos darbuotojai nemato kliūčių Pareiškėjui apsigyventi dviviečiame „Savų namų“ kambaryje ir ketina užtikrinti tokią galimybę atsiradus laisvai vietai dviviečiame kambaryje.

Savarankiško gyvenimo namų atstovas pokalbio telefonu su Tarnybos atstovu metu (2022 m. liepos 18 d.) paaiškino, jog, pagal iš Savivaldybės bei ankstesnės „Savų namų“ administracijos gautą informaciją, Savarankiško gyvenimo namai žinojo apie tai, jog Pareiškėjas buvo įtrauktas į asmenų, laukiančių galimybės apsigyventi vienviečiame kambaryje, sąrašą. Apie tai, jog Pareiškėjas sutiktų gyventi dviviečiame kambaryje, Savarankiško gyvenimo namų atstovai sužinojo tik 2022 m. gegužės mėnesį.

Savivaldybės 2022 m. birželio 13 d. rašte pateikiama informacija, jog Socialinės globos skyrimo komisijos (toliau vadinama ir – Komisija) 2015-08-26 sprendimu Nr. A733-2021/15-(2.11.2.23-SR2) Pareiškėjui buvo skirtos apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose BĮ Valakampių socialinių paslaugų namų Savarankiško gyvenimo namuose „Savi namai“ paslaugos, įrašant jį į sąrašą asmenų, laukiančių galimybės apsigyventi Savarankiško gyvenimo namuose „Savi namai“. Pažymima, kad nuo 2017-05-11 Pareiškėjas buvo gydomas VŠĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninėje pagal Vilniaus apygardos teismo 2017-04-28 nutartį. Jam buvo skirtos priverčiamosios medicinos priemonės – „stacionarinis stebėjimas bendro stebėjimo sąlygomis“ specializuotoje psichikos sveikatos įstaigoje. 2019-04-01 Pareiškėjui buvo išduotas siuntimas į savarankiško gyvenimo namus „Savi namai“, nes atsirado laisva vieta dviviečiame kambaryje. Išdavus siuntimą paaiškėjo, kad Pareiškėjas gali sirgti užkrečiamomis ligomis. Tuo tikslu VŠĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninės administracija 2019-04-04 raštu Nr. A51-30611/19(2.11.2.4-SR2) buvo paprašyta pateikti medicinos dokumentų išrašą (forma Nr. 027/a) su informacija apie Pareiškėjo sveikatos būklę, ar asmuo neserga ūmiomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis. 2019-04-19 iš VŠĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninės administracijos buvo gautas medicinos dokumentų išrašas (forma Nr. 027/a), kuriame nurodyta, kad Pareiškėjui diagnozuota ŽIV infekcija, jis yra hepatito B nešiotojas. Dėl minėtų infekcinių ligų jis buvo stebimas infektologo.

Socialinės globos normų aprašo 4 priedo (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014-07-14 įsakymo Nr. A1-377 redakcija) 2.8 papunkčiu reglamentuota, kad „į socialinės globos įstaigą nepriimami asmenys, kurie apgyvendinimo metu serga ūmiomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis, bei esant ūmiai psichozei“.

Savivaldybės rašto rengėjų teigimu, 2019 m. gegužės 6 d. buvo gautas Tarnybos atsakymas, jog „apgyvendinant asmenis savarankiško gyvenimo namuose būtina užtikrinti visų ten gyvenančių

asmenų saugumą ir sveikatą, nepažeisti įstaigoje gyvenančių asmenų teisių bei teisėtų interesų. Būtina, kiek tai įmanoma, atsižvelgti tiek į apgyvendinamo asmens, tiek gyvenančio asmens interesus. Sutiktina, kad apgyvendinant asmenis infekuotus tam tikromis ligomis, gali prireikti specialių sąlygų ar priemonių <...>“.

Pareiškėjo apgyvendinimo Savarankiško gyvenimo namuose klausimas buvo apsvarstytas Komisijos 2019-05-07 posėdyje (registracijos Nr. A16-368/19(2.1.36-SR2)). Komisijos sprendimu buvo nutarta išduoti Pareiškėjui siuntimą į Savarankiško gyvenimo namus, kai atsiras laisva vieta vienviečiame kambaryje. Tačiau laisvos vietos vienviečiame kambaryje iki šiol nebuvo. Kaip Tarnybą 2022-06-07 raštu Nr. SD-336 jau informavo BĮ Valakampių socialinių paslaugų namų administracija, šiuo metu kartu su Pareiškėju yra sprendžiamas klausimas dėl jo apgyvendinimo dviviečiame kambaryje, kartu su kitu paslaugų gavėju.

Šiais metais į ilgalaikes socialinės priežiūros paslaugas teikiančią įstaigą – BĮ Valakampių socialinių paslaugų namų Savarankiško gyvenimo namus „Savi namai“, A. Kojelavičiaus g. 172, – išduotas siuntimas moteriai, kuri apgyvendinta dviviečiame kambaryje kartu su kita moterimi.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Savivaldybė, spręsdama dėl apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų teikimo Pareiškėjui, nepažeidė Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 punkto nuostatų, t. y. ar visiems asmenims, t. y., ir Pareiškėjui, nepaisant *inter alia* negalios, sudarė vienodas sąlygas naudotis įstaigos teikiamomis paslaugomis.

Atkreiptinas dėmesys, kad šio tyrimo metu paaiškėjo, jog sprendimą dėl socialinės globos paslaugų Pareiškėjui teikimo, Pareiškėjo įtraukimo į laukiančiųjų eilę priima atsakinga institucija – Savivaldybė, todėl šiame sprendime vertinami ir Savivaldybės priimti sprendimai.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis asmenų lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar

pareigūnams visi asmenys lygūs; žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime taip pat konstatavo, kad konstitucinis asmenų lygybės principas nepaneigia pačios galimybės skirtingai traktuoti žmones atsižvelgiant į jų statusą ar padėtį (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas), tačiau konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimtys skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d., 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija), kurios dalyvė yra Lietuva, 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog valstybės, šios Konvencijos šalys, užtikrina, kad prieš įstatymą visi asmenys lygūs ir lygūs pagal įstatymą, taip pat turi teisę į lygiavertę įstatymo apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymo teikiamomis galimybėmis be jokio diskriminavimo. Valstybės, šios Konvencijos šalys, draudžia bet kokį diskriminavimą dėl neįgalumo ir garantuoja neįgaliesiems vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo diskriminavimo dėl bet kokios priežasties (Konvencijos 5 straipsnio 2 dalis).

Konvencijos 19 straipsnyje nustatyta, jog valstybės, šios Konvencijos šalys, pripažįsta visų neįgaliųjų lygias teises gyventi bendruomenėje, lygias galimybes su kitais rinktis ir imasi veiksmingų ir atitinkamų priemonių, kad sudarytų sąlygas neįgaliesiems visapusiškai įgyvendinti šią teisę ir būti visiškai įtrauktiems į bendruomenę bei dalyvauti joje, taip pat užtikrina, kad neįgalieji turėtų galimybę lygiai su kitais asmenimis pasirinkti savo gyvenamąją vietą ir tą vietą, kur jie nori gyventi ir su kuo, ir kad jie neprivalėtų gyventi konkrečioje gyvenamojoje aplinkoje; neįgalieji turėtų galimybę

pasinaudoti įvairiomis namuose, gyvenamojoje vietoje teikiamomis ir kitomis pagalbėmis bendruomenėje teikiamomis paslaugomis, įskaitant asmeninę pagalbą, būtiną padėti gyventi ir integruotis į bendruomenę ir užkirsti kelią izoliavimui ar atskirymui nuo bendruomenės.

Jungtinių Tautų bei Europos Sąjungos, taip pat nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija reiškia teisių sumažinimą, suvaržymą ar atėmimą tam tikrai kategorijai žmonių dėl kokių nors asmens požymių. Diskriminacija suvokiama kaip asmenų lygybės principo pažeidimas, kai asmeniui ar asmenų grupei yra sukuriamos mažiau palankios sąlygos, taikomi skirtumai, išimtys, apribojimai ar teikiamas pranašumas, lyginant su kitais asmenimis, esančiais toje pačioje ar tokioje pačioje situacijoje. Remiantis Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalimi, tiesioginė diskriminacija – tai elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 5 dalies nuostatas, netiesioginė diskriminacija apibūdinama kaip veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Pagal Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą diskriminacijos sąvoką, tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą siekiama nustatyti, ar tam tikras elgesys, teisės norma, praktika galėtų tam tikrą asmenį dėl tam tikro asmens tapatybės požymio, t. y. aptariamam atveju – dėl negalios, priversti atsidurti mažiau palankioje padėtyje kito asmens, neturinčio šio požymio, atžvilgiu.

Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinta įrodinėjimo pareigos paskirstymo tvarka nagrinėjant lygių galimybių principo pažeidimo atvejus, t. y., teismuose ar kitose kompetentingose institucijose nagrinėjant fizinių, juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių skundus, pareiškimus, prašymus, pranešimus ar ieškinius dėl diskriminacijos lyties, rasės, tautybės, pilietybės,

kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, pareiškėjui nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos buvimo, preziumuojama, kad tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo ar nurodymo diskriminuoti faktas buvo. Skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.

Tyrimo metu surinkus informaciją nustatyta, jog Savivaldybė dar 2015 m. priėmė sprendimą dėl Pareiškėjo apgyvendinimo Savarankiško gyvenimo namuose. 2015 m. rugpjūčio 26 d. Savivaldybės sprendimu Nr. A733-2021/15-(2.11.2.23-SR2) Pareiškėjui buvo skirtos apgyvendinimo Savarankiško gyvenimo namuose paslaugos (Savarankiško gyvenimo namuose „Savi namai“), įrašant jį į sąrašą asmenų, laukiančių galimybės apsigyventi Savarankiško gyvenimo namuose „Savi namai“.

Tyrimo metu nustatyta, jog 2019 m. (tuo laikotarpiu, kai Pareiškėjas buvo gydomas Rokiškio psichiatrinėje ligoninėje) atsilaisvino vieta Savarankiško gyvenimo namų dviviečiame kambaryje. Pareiškėjo teigimu, apie atsilaisvinsią vietą jis buvo informuotas laišku.

Tyrimo metu sužinota, jog Savivaldybės prašymu VšĮ Rokiškio psichiatrinė ligoninė, Pareiškėjui sutikus, pateikė Savivaldybei informaciją apie Pareiškėjo sveikatos būklę – 2019 m. balandžio 19 d. iš VšĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninės administracijos Savivaldybėje buvo gautas medicinos dokumentų išrašas, kuriame nurodyta, kad Pareiškėjui diagnozuota ŽIV infekcija, jis yra hepatito B viruso nešiotojas. Dėl minėtų infekcinių ligų buvo stebimas infektologo.

Išanalizavus Savivaldybės, Pareiškėjo paaiškinimus, Savivaldybės pateikto Socialinės globos skyrimo komisijos 2019 m. gegužės 7 d. posėdžio (registracijos Nr. A16-368/19(2.1.36-SR2) protokolo turinį nustatyta, jog minėtame posėdyje svarstytas Pareiškėjo apgyvendinimo Savarankiško gyvenimo namuose klausimas. Komisijoje aptartos Pareiškėjo ligos diagnozės, apie kurias informacija gauta iš VšĮ Rokiškio psichiatrijos ligoninės gydytojų. Nutarta išduoti Pareiškėjui siuntimą į savarankiško gyvenimo namus „Savi namai“, kur jis būtų apgyvendintas, kai atsiras laisva vieta vienviečiame kambaryje; informuoti Pareiškėją apie Komisijos priimtą nutarimą.

Pareiškėjo teigimu, valios gyventi vienviečiame Savarankiško gyvenimo namų kambaryje jis niekada nėra pareiškęs; pasak Pareiškėjo, jis norėjo patekti į Savarankiško gyvenimo namus per kuo trumpesnį laiką; Pareiškėjo teigimu, kadangi vietos dviviečiuose kambariuose atsilaisvina greičiau, jis pageidavo būti apgyvendintas dviviečiame kambaryje. Pareiškėjo teigimu, jo sutikimas dėl

apgyvendinimo vienviečiame kambaryje 2019 m., Savivaldybei priėmus atitinkamą sprendimą, nebuvo gautas.

Pažymėtina, jog apgyvendinimo socialinės globos namuose tvarką reglamentuoja Socialinės globos normų aprašas, patvirtintas socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A1-46 (toliau – Aprašas).

Aprašo 4 priedo 1.1 punkte nustatyta, jog asmeniui suteikiama galimybė jam priimtina forma pareikšti savo nuomonę apie socialinės globos namų, specializuotų slaugos ir socialinės globos namų, grupinio gyvenimo namų (toliau – socialinės globos įstaiga) parinkimą. Prieš pradėdant teikti socialinę globą, asmeniui, jo globėjui, rūpintojui, kitiems šeimos nariams ar artimiesiems giminaičiams sudaromos sąlygos apsilankyti socialinės globos įstaigoje ir susipažinti su socialinės globos įstaigos teikiamomis paslaugomis. Pagal 2.1. punktą, asmeniui socialinė globa socialinės globos įstaigoje pradėdama teikti pagal asmens ar jo globėjo, rūpintojo, prašymą ir, kai socialinę globą organizuoja savivaldybė, savivaldybės sprendimą skirti asmeniui ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą socialinės globos įstaigoje, teisės aktų nustatyta tvarka įvertinus asmens socialinės globos poreikį. Jei socialinė globa pradėta teikti ne savivaldybės sprendimu, asmens socialinės globos poreikio vertinimą užtikrina socialinės globos įstaiga. Socialinės globos įstaigoje kaupiamoje informacijoje apie asmenį (toliau – asmens byla) yra tai fiksuojantys įrašai ir dokumentai.

Socialinės globos namuose suaugusiems asmenims su negalia ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa teikiama suaugusiems darbingo amžiaus asmenims su negalia (tarp jų, ir suaugusiems asmenims, turintiems sunkią negalią), kuriems nustatytas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas. Socialinės globos namai gali apgyvendinti iš dalies nesavarankiškus suaugusius asmenis su negalia atskiruose butuose ar gyvenamuosiuose namuose, suteikdami šiems asmenims reikalingą pagalbą, ir nuolat ieško tokių galimybių. Apgyvendinimas atskiruose butuose ar gyvenamuosiuose namuose yra prilyginamas apgyvendinimui grupinio gyvenimo namuose (2.3 p.).

Aprašo 4 priedo 2.9 punkte nustatyta, jog į socialinės globos įstaigą nepriimami asmenys, kurie apgyvendinimo metu serga ūmiomis infekcinėmis ligomis arba jiems diagnozuota ūmi psichozė. Pirmines ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo arba gydančio gydytojo išduotas išrašas iš medicininių dokumentų (F027/a), nuo kurio išdavimo iki asmens

apsigyvenimo globos įstaigoje negali būti praėję daugiau kaip 3 mėnesiai, yra saugomas asmens byloje.

BĮ Valakampių socialinių paslaugų namų direktorės 200 m. birželio 17 d. įsakymu patvirtintas Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų teikimo aprašas, kurio 7 punkte nurodyta, jog asmuo (šeima), pageidaujantis, kad jam būtų skirtos apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos, kreipiasi į Savivaldybės Socialinės paramos centro Socialinio darbo skyrių seniūnijoje pagal savo gyvenamąją vietą. Pagal 8 punkto nuostatas, sprendimą dėl socialinių paslaugų skyrimo priima Socialinių paslaugų skyriaus Socialinės globos skyrimo komisija.

Vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašo ir Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ŽIV infekcija, sergamumas AIDS įtrauktos į ligų, ribojančių asmens darbingumą, sąrašą. Remiantis Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 2 straipsnio 6 dalies nuostatomis, neįgalumas yra apibrėžiamas kaip dėl asmens kūno sandaros ir funkcijų sutrikimo bei nepalankių aplinkos veiksnių sąveikos atsiradęs ilgalaikis sveikatos būklės pablogėjimas, dalyvavimo visuomenės gyvenime ir veiklos galimybių sumažėjimas. Konvencijos 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad prie neįgaliųjų priskiriami asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, kurie sąveikaudami su įvairiomis kliūtimis gali trukdyti šiems asmenims visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje lygiai su kitais asmenimis.

Atkreiptinas dėmesys, jog, pagal Europos Teisingumo Teismo suformuotą praktiką, negalia yra laikomas ilgalaikis fizinis, psichinis ar psichologinis susirgimas ar sveikatos būklės pablogėjimas, kuris, sąveikaudamas su įvairiomis kliūtimis, riboja asmens galimybes dalyvauti profesiniame gyvenime lygiai su kitais asmenimis (žr., pvz., 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimą byloje Nr. C-354/13; 2013 m. balandžio 11 d. sprendimą bylose Nr. C-335/11 ir C-337/11).

Darbingumo apribojimo „ilgalaikį“ pobūdį reikia analizuoti atsižvelgiant į pačią atitinkamo asmens nedarbingumo būklę tuo momentu, kai dėl jo buvo priimtas jį tariamai diskriminuojantis aktas (2016 m. gruodžio 1 d. sprendimas Nr. C-395/15).

Kaip minėta, pagal Konvencijoje įtvirtintą negalios sąvoką, prie neįgaliųjų priskiriami asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, kurie sąveikaudami su įvairiomis

kliūtimis gali trukdyti šiems asmenims visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje lygiai su kitais asmenimis.

Atsižvelgiant į tarptautiniuose bei nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtintą negalios sąvoką, asmenys, infekuoti ŽIV arba sergantys AIDS, traktuotini kaip neįgalūs asmenys, kuriems dėl ligos apribotos galimybės dalyvauti socialiniame gyvenime, įvairiose veiklose, ir šiems asmenims taikytina teisinė apsauga nuo diskriminacijos, įtvirtinta tiek tarptautiniuose, tiek nacionaliniuose teisės aktuose.

Siekis įteisinti asmenų, infekuotų ŽIV / sergančių AIDS, diskriminavimo draudimą yra ne kartą išreikštas įvairių tarptautiniu lygiu veikiančių institucijų. Jungtinių Tautų žmogaus teisių komitetas, 1995 m. Rezoliucijoje Nr. 1995/44 pirmą kartą viešai pasisakydamas dėl ŽIV infekuotų / sergančių AIDS asmenų diskriminacijos draudimo, pabrėžė, jog diskriminavimas minėtu pagrindu yra draudžiamas tarptautinių žmogaus teisių standartų, taip pat ragino šalis užtikrinti, kad jų įstatymuose bei praktikoje nebūtų diskriminuojami asmenys, infekuoti ŽIV / sergantys AIDS, bei būtų užtikrinamos asmenų, infekuotų ŽIV / sergančių AIDS, teisės į privatų gyvenimą bei integravimąsi į visuomenę. Šiuo klausimu ne kartą yra pasisakiusios Europos Sąjungos institucijos. Pavyzdžiui, 2009 m. spalio 26 d. Komisijos komunikate KOM(2009)569 išreikšta nuostata, kad bet kokia su ŽIV / AIDS susijusi diskriminavimo ir atstūmimo forma yra nepriimtina. Politinės deklaracijos Europos lygiu ir pasaulinės iniciatyvos apibrėžia įsipareigojimus ir tikslus kovoje su ŽIV / AIDS. Jomis ES, nacionalinės vyriausybės, tarptautinės organizacijos ir pilietinė visuomenė raginamos veikti ir pasiekti rezultatų. Skatinama remti ŽIV infekuotus arba AIDS sergančius asmenis bei kitas didžiausios rizikos gyventojų grupes, išreiškiamas solidarumas su jomis, siekiama įtraukti ŽIV infekuotus arba AIDS sergančius asmenis bei pilietinę visuomenę į politikos kūrimo ir jos įgyvendinimo procesą ir kurti palankią socialinę aplinką.

Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – Teismas) byloje *Kiyutin prieš Rusiją* (2011 m.) konstatavo, kad ŽIV pozityvaus asmens statusas patenka po Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 14 straipsnio, įtvirtinančio, jog naudojimasis šios konvencijos pripažintomis teisėmis ir laisvėmis turi būti garantuojamas be jokios diskriminacijos dėl lyties, rasės, odos spalvos, kalbos, religijos, politinių ir kitokių įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės, priklausymo tautinei mažumai, nuosavybės, gimimo ar kitokio statuso, apsauga. Teismas byloje konstatavo, kad Vyriausybės atsisakymas suteikti asmeniui leidimą gyventi dėl ŽIV pozityvaus statuso yra neteisėta diskriminacija remiantis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 14 straipsniu.

Teismas pasisakė, kad, nors 14 straipsnyje (šios konvencijos įtvirtintų diskriminacijos pagrindų sąrašė) aiškiai neįvardintos sveikatos būklės arba bet kokios kitos medicininės būklės, Teismas neseniai pripažino, kad fizinė negalia ir įvairūs kiti sveikatos sutrikimai patenka į šios nuostatos taikymo sritį (*Glor prieš Šveicariją, G. N. ir kiti prieš Italiją*). Teismas atkreipė dėmesį į Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos nuomonę, kad terminas „kitoks statusas“ nediskriminavimo nuostatose tarptautiniuose dokumentuose gali būti interpretuojamas kaip apimantis sveikatos būklę, be kita ko, ir ŽIV infekciją. Toks požiūris yra suderinamas su Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Rekomendacija, kurioje raginama stiprinti nediskriminavimo nuostatą 14 straipsnyje, įtraukiant sveikatą tarp kitų nediskriminavimo pagrindų, taip pat ir su Konvencija, kurioje nustatoma, kad „Valstybės narės turi įtvirtinti diskriminacijos draudimą dėl negalios“. Taigi, asmuo turėtų būti saugomas nuo diskriminacijos dėl savo sveikatos būklės, taip pat ir dėl ŽIV infekcijos, remiantis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 14 straipsniu, kaip dėl vienos iš negalios formų, arba remiantis terminu „kitoks statusas“.

Tyrimo metu nustatyta, jog 2019 metais, Savarankiško gyvenimo namuose atsilaisvinus vietai dviviečiame kambaryje, Savivaldybės Socialinės globos skyrimo komisijos 2019 m. gegužės 7 d. posėdyje nutarta Pareiškėją įtraukti į asmenų, laukiančių galimybės apsigyventi Savarankiško gyvenimo namų vienviečiame kambaryje, eilę. Šis sprendimas iš esmės buvo nulemtas Pareiškėjo ligų diagnozių – ŽIV bei hepatito B.

Kaip nustatyta išanalizavus „Savų namų“ paaiškinimus, 2020 m. gruodžio mėnesį, atsilaisvinus vietai Savarankiško gyvenimo namų dviviečiame kambaryje, jame buvo apgyventas kitas asmuo, buvęs pirmas sąrašė asmenų (vyrų), laukiančių apsigyventi dviviečiame kambaryje. Pareiškėjas šiuo metu yra pirmasis asmenų, įtrauktų į laukiančiųjų vietos vienviečiame kambaryje, sąrašė.

Taigi šiuo atveju akivaizdu, jog įrašymas į eilę asmenų, siekiančių apsigyventi vienviečiame kambaryje, pailgino Pareiškėjo laukimo laiką, per kurį jis turėtų apsigyventi Savarankiško gyvenimo namuose.

Atkreiptinas dėmesys, jog Savivaldybė, teikdama raštu paaiškinimus Tarnybai dėl susidariusios situacijos, informavo, jog „Socialinės globos normų aprašo 4 priedo (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014-07-14 įsakymo Nr. A1-377 redakcija) 2.8 papunkčiu reglamentuota, kad į socialinės globos įstaigą nepriimami asmenys, kurie apgyvendinimo

metu serga ūmiomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis, bei esant ūmiai psichozei“. Būtent šia Aprašo 2014 m. redakcija bei jos nuostatomis remtasi 2019 m. gegužės 7 d. posėdyje, priimant sprendimą dėl Pareiškėjo įtraukimo į laukiančiųjų vietos vienviečiame kambaryje eilę, sprendimą siejant su Pareiškėjo diagnozėmis, t. y. sirgimu pavojingomis užkrečiamomis ligomis – ŽIV bei hepatitu B. Minėtos ligos yra įtrauktos į pavojingų užkrečiamųjų ligų sąrašą remiantis sveikatos apsaugos ministro 2002 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 278 „Dėl Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų, dėl kurių ligoniai, asmenys, įtariami, kad serga pavojingomis ar ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, asmenys, turėję sąlytį, ar šių ligų sukėlėjų nešiotojai turi būti hospitalizuojami, izoliuojami, tiriami ir (ar) gydomi privalomai, sąrašo patvirtinimo“ (2006-07-212020-02-25 suvestinė įsakymo redakcija).

Pažymėtina, jog 2018 m. kovo 13 d. sveikatos apsaugos ministro įsakymu A1-97 priimtas Aprašo pakeitimas; šio Aprašo 2.9 punktas suformuluotas taip: „Į socialinės globos įstaigą nepriimami asmenys, kurie apgyvendinimo metu serga *ūmiomis infekcinėmis ligomis arba jiems diagnozuota ūmi psichozė*. Pirminės ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančio gydytojo arba gydančio gydytojo išduotas išrašas iš medicininių dokumentų (F027/a), nuo kurio išdavimo iki asmens apsigyvenimo globos įstaigoje negali būti praėję daugiau kaip 3 mėnesiai, yra saugomas asmens byloje.“

Atkreiptinas dėmesys, kad ši nuostata, jog į socialinės globos įstaigas atsisakoma priimti ne visus asmenis, sergančius pavojingomis ar užkrečiamomis ligomis, tačiau tik asmenis, sergančius ūmia šia ligų forma, priimta po Tarnyboje 2017 m. atlikto tyrimo¹, lygių galimybių kontrolieriui konstatavus, jog vien ŽIV diagnozė (o ne ūmi jos forma) negali būti pagrindas socialinės globos įstaigai atsisakyti apgyvendinti asmenį tokioje įstaigoje.

Nagrinėjamu atveju Savivaldybės rašte Tarnybai bei Savivaldybės Socialinės globos skyrimo komisijos 2019 m. gegužės 7 d. posėdžio protokole nurodyta negaliojanti Aprašo redakcija, kurioje buvo įtvirtinta nuostata, jog į socialinės globos įstaigas atsisakoma priimti asmenis, „kurie apgyvendinimo metu serga ūmiomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis, bei esant ūmiai psichozei“. Taigi šiuo atveju, Savivaldybėje svarstant Pareiškėjo apgyvendinimo Savarankiško gyvenimo namuose klausimą, taip pat parenkant konkretų apgyvendinimo būdą, turėjo

¹ <https://www.lygybe.lt/data/public/uploads/2017/10/sprendimas-17sn-119sp-560.pdf>.

būti vertinama konkreči situacija, t. y. Pareiškėjo ligų forma (ūmumas), kontrolė, kitos individualios aplinkybės, remiamasi konkrečiomis gydytojų ar visuomenės sveikatos specialistų išvadomis, rekomendacijomis dėl konkrečios apgyvendinimo formos, būdo.

Nagrinėjimu atveju nėra duomenų, įrodymų, jog, Savivaldybės Socialinės globos skyrimo komisijos 2019 m. gegužės 7 d. posėdyje svarstant Pareiškėjo apgyvendinimo vienviečiame Savarankiško gyvenimo namų kambaryje klausimą, buvo atsižvelgta į Pareiškėjo valią, norą dėl apgyvendinimo būdo, gauti konkretūs gydytojų, visuomenės sveikatos specialistų nurodymai dėl Pareiškėjo apgyvendinimo būdo, atsižvelgiant į jo ligų formą, kontroliavimą.

Pažymėtina, kad Savivaldybė, teikdama atsakymą, nurodė, jog 2019 m. gegužės 7 d. posėdyje remtasi Tarnybos atsakymu į Savivaldybės darbuotojos paklausimą. Atkreiptinas dėmesys, jog Tarnybos 2019 m. gegužės 6 d. bendro pobūdžio atsakyme į Savivaldybės pasiteiravimą, kuriame nebuvo pateiktos konkrečios aplinkybės apie konkretų asmenį, bei dėl jokio konkretaus asmens nebuvo atliktas oficialus Tarnybos tyrimas, nurodyta: „vien asmens sergamumas tam tikra liga (ŽIV, hepatitu) negali būti pagrindas, atsisakant asmenį apgyvendinti savarankiško gyvenimo namuose. Šiuo pagrindu Tarnyboje 2017 metais buvo atliktas tyrimas, su kuriuo galite susipažinti čia:

<https://www.lygybe.lt/data/public/uploads/2017/10/sprendimas-17sn-119sp-560.pdf>. Atkreipiame dėmesį, jog įgyvendinant pareigą suteikti apgyvendinimo paslaugas visiems asmenims, nepaisant jų turimų negalių, būtina užtikrinti visų savarankiško gyvenimo namuose gyvenančių asmenų saugumą bei sveikatą.“ Tarnybos atsakyme rašoma, jog „būtina „užtikrinti tiek apgyvendinamo asmens, tiek jau įstaigoje gyvenančių asmenų interesus“. Atkreiptinas dėmesys, kad Tarnybai nesuteikta kompetencija teikti išvadas visuomenės sveikatos saugos užtikrinimo klausimais. 2019 m. gegužės 7 d. posėdžio protokole informacija apie Tarnybos atsakyme išsakytus teiginius dėl pareigos tinkamai teikti paslaugas savarankiško gyvenimo namų gyventojams (ne dėl priėmimo į juos tvarkos) perteikta netiksliai ir iškreipia Tarnybos rašto turinio esmę.

Šiuo konkrečiu atveju nėra pateikta duomenų, kad priimant 2019 m. gegužės 7 d. sprendimą buvo atsižvelgta tiek į geriausius Pareiškėjo interesus, jo valią, tiek į objektyvius duomenis apie Pareiškėjo sveikatos būklę, ligų formą, kontroliavimą, gydytojų ar sveikatos specialistų išvadas apie būtinybę apgyvendinti Pareiškėją vienviečiame kambaryje (Lygių galimybių įstatymo 4 str.).

Pažymėtina ir tai, kad „Savi namai“ atsakyme Tarnybai paaiškino, jog, „jausdami pareigą užtikrinti visų gyventojų teisėtus interesus, „Savų namų“ darbuotojai kreipėsi į Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos“ <...> prašydami profesionalios atsakingo specialisto konsultacijos dėl saugaus sveikatos užtikrinimo dviem žmonėms gyvenant kartu ir naudojantis bendra buitimi“; „Įstaigos darbuotojai nemato kliūčių Pareiškėjui apsigyventi dviviečiame „Savų namų“ kambaryje ir ketina užtikrinti tokią galimybę atsiradus laisvai vietai dviviečiame kambaryje“.

Taigi, atsižvelgiant į „Savų namų“ rašte nurodytas aplinkybes, akivaizdu, kad Pareiškėjo ligų diagnozės, jų forma, kontroliavimo būdas nesudaro kliūčių apgyvendinti Pareiškėją dviviečiame Savarankiško gyvenimo namų kambaryje, kartu su kitu asmeniu.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, konstatuotina, jog, Savivaldybėje priimant 2019 m. gegužės 7 d. sprendimą dėl Pareiškėjo įtraukimo į laukiančiųjų apsigyventi Savarankiško gyvenimo namų vienviečiame kambaryje eilę, kas lėmė vėlesnį Pareiškėjo priėmimą į Savarankiško gyvenimo namus, buvo remtasi Pareiškėjo ligų diagnozėmis, neatsižvelgiant į konkrečias aplinkybes dėl Pareiškėjo valios bei galimybes, surinkus objektyvius duomenis (pvz., gydytojų, visuomenės sveikatos specialistų rekomendacijas), apgyvendinti Pareiškėją Savarankiško gyvenimo namuose per įmanomai trumpiausią laiką.

Šios aplinkybės sudaro pagrindą konstatuoti Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio pažeidimą (Lygių galimybių įstatymo 10 str.).

Savivaldybei siūlytina sudaryti sąlygas visiems asmenims, nepaisant negalios, naudotis Savarankiško gyvenimo namų teikiamomis paslaugomis (Lygių galimybių įstatymo 29 str. 2 d. 2 p.).

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 2 punktu bei 30 straipsnio 3 dalimi,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Siūlyti Savivaldybei sudaryti lygias galimybes visiems asmenims, nepaisant negalios, naudotis Savarankiško gyvenimo namų teikiamomis paslaugomis.
2. Įpareigoti Savivaldybę išnagrinėti šį sprendimą ir apie nagrinėjimo rezultatus bei sprendimo vykdymą informuoti Lygių galimybių kontrolierių per 30 dienų nuo sprendimo gavimo dienos.
3. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją, Vilniaus miesto savivaldybę, Įstaigą.

Sprendimas per 1 mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė,
pavadojanti lygių galimybių kontrolierių

Edita Žiobienė